

Ngofua ki hano sivi'i kakato 'o e fanongo

Sivi'i 'o e Fanongo'

Na'e sivi'i 'a e tu'unga 'o e fanongo 'a ho'o tama' 'i he polokalama sivi angamaheni 'a e Well Child. Na'e hā mei heni 'oku ngali ke 'i ai ha palopalema pea 'oku fiema'u ai ke fakahoko hano vakai'i.

'Oku mahu'inga ke ke 'ai ha 'apoinimeni ke:

Sivi'i 'a e fanongo 'a ho'o tama'

'E malava ke ke fili pe 'e fakahoko 'a e sivi'i 'o e fanongo 'a ho'o tama':

1. 'I ha falemahaki 'e ha audiologist (tokotaha ngāue ki hono fua 'o e fanongo'). 'Oku talaatu 'i he tohi 'oku 'oatu fakataha mo e pepa' ni 'a e founga ki hono 'ai 'o ha 'apoinimeni. 'E malava pe ke ke tatali ki ha faingamālie 'apoinimeni.
PE
2. 'E ha audiologist taautaha. 'Oku 'i ai 'a e kau audiologists 'i ho feitu'u'. 'Oku malava ke 'i ai ha totongi kapau 'e fakahoko 'a e sivi ki ho'o tama' 'e ha audiologist taautaha ('a ia 'oku 'ikai ngāue 'i ha falemahaki). Te ke ma'u 'a e ngaahi fika telefoni ki he kau audiologist taautaha 'i he tohi telefoni'. Tomu'a vakai'i pe 'oku nau tali ke nau ngāue ki he fānau' kimu'a pea toki 'ai 'a ho'o 'apoinimeni'.

Sivi'i na'a 'oku 'i ai ha palopalema 'i he loto'i telinga 'o ho'o tama'

- 'E ho'o Toketa fakafāfili'. Telefoni ke 'ai 'a e 'apoinimeni 'a ho'o tama'.
- 'E ha neesi ki he telinga'. Kapau 'oku 'i ai ha Ear Nurse Clinic 'i ho feitu'u', 'e ma'u atu honau fakaiiki' 'i he tohi 'oku 'oatu mo e pepa' ni.

Kapau 'oku 'i ai ha te'etuli pe palopalema kehe 'i he loto'i telinga 'o ho'o tama' 'e fiema'u ke tokanga'ia 'e ha toketā pe neesi ki he telinga' ke vakai'i pe 'oku fiema'u ke faito'o. 'Oku malava ke 'alu pē 'o sai 'a e ngaahi palopalema ia 'e ni'ihiki he loto'i telinga 'o 'ikai fiema'u ha faito'o ia ki ai.

Hili ange 'a e mo'ui 'a e loto'i telinga 'a ho'o tama' (hangē ko e to'o 'o e te'etuli'), 'e toe sivi'i 'a e fanongo 'a ho'o tama' 'e ha Vision Hearing Technician (Tokotaha Ngāue Fakatekinikale ki he Sio' mo e Fanongo').

'Oku mahu'inga ke 'ilo'i vave 'a e palopalema ki he fanongo' ke lava 'o tokoni'i 'a ho'o tama'.

Ki ha toe fakamatala lahi ange

- Fetu'utaki ki he Tokotaha Ngāue Fakatekinikale ki he Sio' mo e Fanongo' 'a ia na'a' ne sivi'i 'a ho'o tama' - 'oku 'i he tafa'aki to'omata'u 'o e pepa' ni 'a e ngaahi founga fetu'utaki kiate kinautolu'. Te nau ala fale'i koe fekau'aki mo ha 'apoinimeni 'a ho'o tama'.
- Pe, talanoa ki ha audiologist, neesi ki he telinga' pe ko ho'o toketa fakafāfili.

fekau'aki mo e sivi' ...

Ko e sivi kakato'

Te ke lava 'o 'eke atu 'i he taimi 'e 'ai ai 'a e 'apoinimeni' fekau'aki mo e lōloa 'o e taimi sivi'. Ko e ngaahi tesi 'oku fakahoko 'i he sivi' 'oku malu mo hao ia ki ho'o tama'. 'E ma'u atu 'a e ola 'o e sivi' 'i he'ene 'osi'.

Neongo 'oku tali lelei pē ke ke lava mai mo ha ngaahi kupu 'o e fāmili' ki he 'apoinimeni', 'e vave ange 'a hono fakahoko 'o e ngaahi tesi' kapau 'e 'ikai ha fakahoha'a ki ho'o tama' lolotonga 'a hono fakahoko 'o e ngaahi tesi'.

'E fēfē kapau 'e 'ilo mei' he sivi' 'oku 'i ai 'a e palopalema 'i he fanongo 'a 'eku tama?

Te ke ma'u atu 'a e ngaahi fakamatala fekau'aki mo e tokoni 'e ala 'oatu ki ho'o tama'. Kapau 'e fiema'u ha toe tokoni makehe ki ho'o tama', 'e totongi ia 'e he Pule'anga'. Te ke ala palani mo e tokotaha 'oku' ne fakahoko 'a e sivi' 'a e me'a te ke fiema'u ke hoko atu'.

'E fēfē kapau 'e 'ilo mei' he sivi' 'oku lelei pē 'a e fanongo ia 'a 'eku tama?

Neongo na'e fakafehokotaki mai 'a ho'o tama' mei' he sivi fanongo', 'e ala 'ilo mei' he sivi fakaikiiki' 'oku 'ikai ha palopalema mahu'inga ia. 'E malava ke toki hoko ha palopalema 'amui ange ia ki he fānau 'e ni'ihī, ko ia ai 'oku mahu'inga ke ke sio ki ho'o toketa fakafāmili' kapau 'oku' ke fakatokanga'i 'oku 'i ai ha palopalema ki he fanongo 'a ho'o tama' 'amui ange.

Ko ho'o ngaahi totonu'

'Oku mahu'inga ke ke ma'u atu ha fakamatala fe'unga hili hono sivi'i 'o e fanongo' ke tokoni atu ki ho'o fakakaukau'i pe 'e 'ave 'a ho'o tama' ke sivi kakato. 'E malava foki ke ke fiema' 'e koe ia ke ke talanoa ki ai mo ho'hoa', fāmili' pe kāinga'. Neongo 'a e paasi 'a ho'o tama' 'i he sivi kakato', 'e kei malava pē ke hoko ha palopalema ia ki he'ene fanongo' 'amui ange.

WellChild

Ki ha toe fakamatala fekau'aki mo e sivi 'o e fanongo 'a e fānau', pe ko hano ma'u atu 'a e pepa' ni, vakai ki he uepisaiti 'a e Potungāue Mo'ui' ko e: <http://www.moh.govt.nz/b4schoolcheck> pe telefoni ta'etotongi ki he telefoni fale'i ki he mo'ui' (Healthline) 'a ia 'oku ngāue houa 'e 24, (ko e (0800 611 116).

2285 B4SC

MINISTRY OF
HEALTH

MANATŪ HAUORA